

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ**

з дисципліни

«ПРАВО МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ»

(для бакалаврів)

Київ 2016

МАУП

Підготовлено професором кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Мацко А.С.

Затверджена на засіданні кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства (протокол № 8 від 21.04.2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту права Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол №4/1 від 29.04.2016 р.)

Мацко А.С. Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Право міжнародної безпеки”. – К.: МАУП, 2016.

Методичні матеріали щодо забезпечення самостійної роботи студентів містять пояснювальну записку, зміст дисципліни, теми самостійної роботи студентів, методичні вказівки до виконання самостійної роботи, питання для самоконтролю, практичні завдання, тестові завдання для самоконтролю, також список літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, основним засобом опанування навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

Мета самостійної роботи студентів з дисципліни "Право міжнародної безпеки" – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів з дисципліни "Права міжнародної безпеки" полягає у засвоєнні відповідних знань, їх закріпленні та систематизації, а також їх застосуванні при виконанні практичних завдань. Самостійна робота забезпечує підготовку студентів до поточних аудиторних занять.

Зміст самостійної роботи студентів з дисципліни визначається навчальною програмою цієї дисципліни, а також цими методичними матеріалами.

Основними формами самостійної роботи студентів з дисципліни є:

- 1) опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, обов'язкових та додаткових літературних джерел;;
- 2) виконання домашніх завдань;
- 3) вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання
- 4) підготовка до різних форм поточного контролю;
- 5) пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою;
- 6) написання реферату за заданою проблематикою;
- 7) аналітичний розгляд наукових публікацій;

У процесі самостійної підготовки до практичних занять студенти повинні опрацювати прослуханий лекційний матеріал, всебічно розглянути зміст питань, що виносяться на заняття, опрацювати навчальну літературу, відповідні нормативно-правові акти. Перевірку засвоєння знань студенти здійснюють за допомогою питань для самоконтролю, які охоплюють основні положення, що підлягають самостійному засвоєнню студентами відповідно до кожної, передбаченої для самостійного вивчення теми дисципліни „Права міжнародної безпеки”.

Поряд з питаннями для самоконтролю та практичними завданнями кожна тема, яка виносяться на самостійне вивчення передбачає декілька тестових завдань для самоконтролю. Тестові завдання для самоконтролю складено відповідно до програми навчальної дисципліни для поточної перевірки знань студентів.

Виконуючи пропоновані завдання студенти закріплюють знання про систему міжнародної безпеки та ті заходи і зусилля що роблять країни як головні учасники міжнародних відносин та міжнародні органи, які сформовані суб'єктами міжнародного права. При цьому вони спираються не тільки на матеріал названого навчального курсу, а й використовують відомості з Міжнародного права

Виконання самостійного завдання з дисципліни “Право міжнародної безпеки” має на меті закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента з навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання. Обсяг об'єктів порівняльного вивчення повинен бути максимально вичерпним.

Практичні завдання, передбачені для кожної теми, що підлягає самостійному засвоєнню включають в себе підготовку до тематичних колоквиумів, а також написання рефератів та доповідей за заданими питаннями.

При підготовці до тематичного колоквиуму, вивченню підлягають міжнародно-правові акти, щодо права міжнародної безпеки універсального також регіонального рівнів, діяльність України та зарубіжних країн. Окрему увагу слід приділити засвоєнню рекомендованої основної та додаткової літератури за кожною темою, що передбачає самостійне вивчення.

Одним із важливих засобів у засвоєнні знань є написання рефератів. Написання реферату за заданою проблематикою необхідно починати з власного, добре продуманого вступу. У вступі визначається мета дослідження, з максимально можливою точністю встановлюються рамки теми, що підлягає розгляду, визначаються методи її дослідження. Він служить перехідним містком до основного дослідження. В ньому повинно бути відображено практичне і теоретичне значення теми.

В основній частині роботи мова повинна йти перш за все про зміст досліджуваної проблеми. У цьому випадку необхідно дати чітке обґрунтування того, чому саме таке рішення є єдино правильним.

Робота повинна завершуватись висновками.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів:

- оцінка “відмінно” – студент повно і всебічно розкриває питання теми, винесені на самостійне опрацювання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідної теми і може аргументовано її доводити;

- оцінка “добре” – загалом рівень знань студентів відповідає викладеному вище, але мають місце деякі упущення при виконанні завдань, винесених на самостійне опрацювання, обґрунтування неточні, не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами;

- оцінка “задовільно” – студент розкрив питання, винесені на самостійне опрацювання, в загальних рисах, розуміє їх суть, намагається робити висновки, але при цьому припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно і не самостійно;

- оцінка “незадовільно” – студент не в змозі дати відповідь на поставлене запитання або відповідь неправильна, студент не розуміє суті питання, не може зробити висновки.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
«Право міжнародної безпеки»

№ п/п	Назва змістового модуля і теми
<i>Змістовий модуль 1. Загально-теоритичні поняття «Права міжнародної безпеки»</i>	
1	<i>Тема 1. Поняття та зміст права міжнародної безпеки. Генезис його розвитку</i>
2	<i>Тема 2. Джерела права міжнародної безпеки</i>
3	<i>Тема 3. Система колективної безпеки. Роль ООН та Ради Безпеки в системі підтримання миру та світового правопорядку</i>
<i>Змістовий модуль 2. Організаційно правові заходи діяльності по підтриманню миру та безпеки</i>	
4	<i>Тема 4. Роззброєння та обмеження озброєнь</i>
5	<i>Тема 5. Міжнародний контроль і заходи зі зміцнення довіри між країнами як фактор стабільності безпеки у світі</i>
<i>Змістовий модуль 3. Новітні підходи щодо реалізації права міжнародної безпеки</i>	
6	<i>Тема 6. Мирне розв'язання міжнародних спорів, як основа права міжнародної безпеки</i>
7	<i>Тема 7. Роль регіональних міжнародних організацій в забезпеченні міжнародної безпеки</i>
	Разом годин: 90

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з дисципліни

«Право міжнародної безпеки»

Змістовий модуль 1. Загально-теоритичні поняття «Права міжнародної безпеки»

Тема 1. Поняття та зміст права міжнародної безпеки. Генезис його розвитку у системі міжнародного права (частина 1)

Семінар 1.

1. Поняття права міжнародної безпеки його сутність як галузі міжнародного права.
2. Становлення права міжнародної безпеки як окремої галузі міжнародного права.
3. Поняття права міжнародної безпеки на сучасному етапі розвитку міжнародних відносин, враховуючи діяльність Ради Безпеки ООН.
4. Цілі і принципи права міжнародної безпеки.
5. Рада безпеки ООН

Теми підготовки рефератів та доповідей для колоквіуму:

1. Сутність поняття права міжнародної безпеки;
2. Роль права міжнародної безпеки як галузі міжнародного права.
3. Етапи становлення права міжнародної безпеки
 - Вестфальський мир;
 - Ліга націй;
 - ООН.

Тема 1. Поняття та зміст права міжнародної безпеки. Генезис його розвитку у системі міжнародного права (частина 2)

Семінар 2.

1. Структурні інституційні механізми що забезпечують реалізацію права міжнародної безпеки.
2. Особливості встановлення відповідальності суб'єктів за порушення норм права міжнародної безпеки
3. Вплив процесів глобалізації та євро інтеграції на розвиток права міжнародної безпеки.

теми підготовки рефератів та доповідей для колоквиуму:

Теми рефератів:

1. Сутність реалізації права міжнародної безпеки.
відповідальність у міжнародному праві як форма впливу на правопорушника
2. Міжнародний кримінальний суд та його роль для дієвості права міжнародної безпеки

Доповіді:

1. Європейська система права безпеки
2. Північноамериканська система права безпеки

Література: [1, 3, 5, 13]

Тема 2. Джерела права міжнародної безпеки.

1. Роль статуту ООН як головного правового акту щодо забезпечення джерел права міжнародної безпеки.

2. Універсальні договори, направлені на підтримання миру та загальносвітового правопорядку
3. Регіональні угоди в Європі, Азії, Африці, направлені на підтримання миру і світового правопорядку та мінімізації наслідків військових конфліктів на цих континентах.
4. Двосторонні угоди між країнами щодо підтримання миру та безпеки.
5. Заяви та декларації про мир та безпеку у світі. Їх роль для права міжнародної безпеки та міжнародного права взагалі.

Теми підготовки рефератів та доповідей для колоквиуму:

Теми рефератів:

Народи, а не країни – головні суб'єкти щодо встановлення права міжнародної безпеки.

Ліга арабських країн та її діяльність, направлена на підтримання миру та безпеки;

Резолюції універсальних та регіональних організацій, направлені на підтримання миру та правопорядку їх значення для права міжнародної безпеки;

Література: [2, 6, 13, 21]

Тема 3. Система колективної безпеки. Роль ООН та Ради Безпеки у системі підтримання миру та світового правопорядку

1. Поняття всеосяжної колективної безпеки та її значення для підтримання миру і світового правопорядку.
2. Поняття загальної колективної безпеки, як сучасний механізм щодо підтримання миру та загальносвітового правопорядку.

3. Поняття та зміст універсальної колективної безпеки у сучасному міжнародному права.
4. Сутність регіональної колективної безпеки та її роль для розвитку регіонів.

Теми підготовки рефератів та доповідей для колоквиуму:

Виникнення ідеї колективної безпеки, роль науковців для її розробки;
 Коаліції щодо підтримання миру та їх діяльність;
 Рада безпеки ООН та її роль у формуванні підходів для забезпечення колективної безпеки

Доповіді:

- сутність колективної безпеки і застосування її до ситуації в Україні
- універсальна колективна безпека яка дала змогу не мати міжнародних глобальних конфліктів;
- нові виклики для колективної безпеки та шляхи їх подолання

Література: [2-3, 11-12]

Змістовий модуль 2. Організаційно правові заходи діяльності по підтриманню мира та безпеки

Тема 4. Роззброєння та обмеження озброєнь.

1. Мета та значення для права міжнародної безпеки загального і цілковитого роззброєння.
2. Правове регулювання заходів з роззброєння: демілітаризація, ядерне роззброєння, скорочення видів стратегічного озброєння (Договори про скорочення наступальних видів озброєння, зокрема, зброю масового

знищення, ядерну, водородну, плазменну, нейтронну) та нейтралізація територій, розширення демілітаризованих територій тощо.

3. Заборона окремих видів зброї, яка визнана як така, що здатна завдати надмірних страждань.
4. Зона цілковитої демілітаризації.
5. Без`ядерні зони.
6. Процес роззброєння: теорія і практика.

Теми підготовки рефератів та доповідей для колоквиуму:

Теми доповіді:

1. роззброєння як шлях для забезпечення миру та поваги до прав людини
2. заборона використання видів озброєння і наслідки

Теми рефератів

1. Правове регулювання заходів з роззброєння:
демілітаризація,
ядерне роззброєння,
скорочення видів стратегічного озброєння
нейтралізація територій,
розширення демілітаризованих територій

Література: [10-12-14]

Тема 5. Міжнародний контроль і заходи зі зміцнення довіри між країнами як фактор стабільності безпеки у світі

1. Міжнародний контроль як особливий вид діяльності суб'єктів міжнародного права за дотриманням права міжнародної безпеки та загальносвітового правопорядку.

2. Заходи зі зміцнення довіри на універсальному, регіональному та двосторонніх рівнях.
3. Миротворчі місії як інструментарій щодо забезпечення миру та стабільності між конфліктуючими сторонами.
4. Гуманітарна інтервенція, як позитивна діяльність, направлена на підтримання загальносвітового правопорядку, з використанням сили до сторони, що порушує норми та принципи міжнародного права. (Танзанія, Комбоджа тощо)
5. Використання міжнародних коаліцій, та санкцій країн, які входять до них, на уряд країни правопорушника

Теми підготовки рефератів та доповідей для колоквиуму:

Теми рефератів:

1. Види і форми міжнародного контролю за дотриманням права міжнародної безпеки;
2. Миротворчі місії, мандат видачі на проведення миротворчої місії;
3. Поліцейські миротворчі місії

Теми доповіді:

1. Гуманітарна інтервенція та її проведення;
2. Правове регулювання проведення миротворчих місій

Література: [2-7, 18, 21]

Змістовий модуль 3. Новітні підходи щодо реалізації права міжнародної безпеки

Тема 6. Мирне розв'язання міжнародних спорів, як основа права міжнародної безпеки

1. Поняття і сутність міжнародного спору.
2. Види міжнародно-правових способів мирного вирішення міжнародних спорів: переговори, добрі послуги, посередництво, міжнародна слідча процедура, міжнародна погоджувальна процедура, міжнародна арбітражна процедура, судова процедура.
3. Вирішення спорів у міжнародних організаціях.

Теми підготовки рефератів та доповідей для колоквиуму:

Доповіді:

1. сутність міжнародного спору та підстави для його розв'язання;
2. добрі послуги при міжнародному спорі;
3. посередництво між сторонами, що мають міжнародний спір

Теми рефератів:

1. Види арбітражних процедур при спорі;
2. Роль Міжнародного суду ООН щодо вирішення міжнародних спорів

Література: [5-6, 12-14]

Тема 7. Роль міжнародних організацій у мирному вирішенні міжнародних спорів.

1. Правові підстави діяльності регіональних організацій, діяльність яких направлена на підтримання миру та правопорядку. Ліга Націй, Конгрес Африканської Єдності, Рада Європи
2. Правові наслідки Хельсинської наради з безпеки та співробітництва в Європі.
3. Заснування та структура ОБСЄ
4. Миротворчі операції ОБСЄ. Операції з підтримання миру.
5. Миротворчі операції ОБСЄ в Україні.

Теми підготовки рефератів та доповідей для колоквиуму:

Тема доповіді:

1. регіональні органи права міжнародної безпеки;
2. взаємодія між регіональними та універсальними органами по реалізації права міжнародної безпеки у час конфліктів між країнами;

Теми рефератів:

1. Діяльність ОБСЕ щодо проведення миротворчих операцій;
2. Діяльність Конгресу африканської єдності щодо впровадження права міжнародної безпеки;
3. Миротворчі операції в Україні та їх сутність

Література: [6, 12-13, 16, 19]

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА:

1. Статут ООН
2. Устав Организации Объединенных Наций от 26 июля 1945 года // Международное право в документах. М.,1982.
3. Статут Міжнародного суду ООН //
4. Резолюції Ради безпеки ООН 1972 та 1978 р.р.
5. Гашимов Е. Право міжнародної безпеки: [міжнародне право]. // Віче. – 2008. - №15. – С.45-46.
6. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред.В.Г.Буткевича.- К.:Либідь, 2004.- 816 с.;
7. Всеобщая Декларация прав человека 10 декабря 1948 года// Международное право в документах. М., 2010
8. Киселев И.Я. Международное и сравнительное трудовое право.-М.2012

9. Нипорко Ю., Стадник М. Міжнародній організації праці – 80 років // Право України.-2005.- №7.- С.127-131
10. Льовін А.В. Міжнародно-правове регулювання передач ядерних матеріалів: нормативний аспект. – К., 2011 – 215 с.
11. Білоцький С.Д. Миротворчі операції НАТО в Південно-Східній Європі: міжнародно-правовий аспект. – К.: 2010. – 270 с.
12. Кулеба Д.І. Участь України в міжнародних організаціях. Правова теорія і практика. – К., 2007. – 304 с.
13. Ржевська В.С. «Право держави на самооборону і міжнародна безпека». – К.: «Промінь», 2005. – 256 с.
14. Гашимов Е. Право міжнародної безпеки: [міжнародне право]. // Віче. – 2008. - №15. – С.45-46.

Додаткова:

15. Резолюції Ради безпеки ООН 1972 та 1978 р.р.
16. Гашимов Е. Право міжнародної безпеки: [міжнародне право]. // Віче. – 2008. - №15. – С.45-46.
17. Мюллерсон Р.А. Правачеловека: идеи, нормы, реальность. М., 2010
18. Колосов Ю.М., Кузнецов В.І. Міжнародне право. Підручник. М. - Норма. - 2008. - 437 с.
19. Лукашук И.И. Международное право. Общая часть. – М., 1996;
20. Міжнародне право: Основні галузі: Підручник / За ред.В.Г.Буткевича.- К.:Либідь, 2004.- 816 с.;
21. Тимченко Л.Д. Международное право : учеб. / Л. Д. Тимченко ; Ун-т внутр. дел МВД Украины. - Х. : Консум, 1999. - 528 с. ;